

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VI me, 1480

Prima pars.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

intelligatur fidelium. que quidē deserta non est fidelibus. sed plena. iudeis tamen deserta est nunc vsq; ad finem seculi. sed tunc ingredientur vt saluentur reliquie israel. Secundo ponitur absentia christi que quidem causa fuit desolationis iudaice. sicut iubernatoris absentia causa est naufragij. vnde dicit: dico em vobis: cuius dicere firmum est: non me videbitis amodo: fm crisosto. Refertur ad tempus crucis. Vnde nota q; ista verba locutus est christus iudeis. feria quarta ante diem passionis sue. et a tempore passionis sue abscondit faciem suam ab eis. nec vnquam eum viderunt. ex toto em tunc temporis dereliquit eos.

¶ Deinde ponit istius absconsonis tempus: donec dicatis: corde credatis ad iusticiam. ore autem confiteamini ad salutem: Benedictus sit christus: qui venit. in mundum per carnis assumptionem: in nomine domini: id est nominatus dominus. hoc em est nomen quod est super omne nomen quod christo datum est. vt in nomine ihesu omne genu flectatur. celestium. terrestrium et infernorum. ad phi. x. Nota q; hic christus predixit quantu; tempus ipse esset absconditus a domo iacob quoniam vsq; ad tempus iudicij quando veniet cum gloria. in primo em aduentu in carnem cognouerunt eum iudei. sed nec adhuc cognoscunt eum esse messiam qui venit in salutem eoz. sed tunc penitebunt d; incredulitate sua. et laudes quas aclamare debuissent venienti in carnem. clamabunt venienti ed iudicium dicentes. Benedictus qui venit in nomine domini deus dominus et illuxit nobis. Rogemus ergo deum x.

In festo sancti Iohannis euangeliste Sermonis. xlii

Prima pars.

Ixit ihesus petro. sequere me. conuersus petrus. dicit illuz discipulu; quem diligebat ihesus sequentem x. Iohan. vlti. Cum amicitia bona. bonum honestuz sit ex qua redundat vtile bonum. illi tamen maiora consequuntur dilectionis premia. qui potentioribus et liberalioribus sunt caritate vmiti. quia igitur beatus iohannes euangelista non qualemuncq; habuit dilectum amicum. sed christum. cui nemo similis in potentia et liberalitate reperitur. ideo multa gratiarum donaria ab ipso recipit ita vt conuenienter hoc nomen scilicet iohannes fuerit appellatus. Iohannes enim dicitur. in quo est gratia. Et ipse in hodierno euangelio has sibi collatas gratias recitat. non quo ad iactantiam. sed vt nos audientes huc eius beneficia. inflamemur.

ad dilectionem eius. qui talia sibi contulit. In hoc igitur enan-
gelio tria genera beneficiorum tanguntur scilicet quod beatus iohannes
quantum ad presentem vitam. tripliciter potest accipi. Potest
enim primo considerari quantum ad statum vite. Et sic multa
plura privilegia ipsius vita decorat. Secundo potest accipi quan-
tum ad statum mortis quo vita terminatur. et sic singulari be-
neficio mortis dolore priuatur. ibi: hunc ergo cum vidisset:
Tercio beatus iohannes potest considerari quantum ad statum.
gradus ecclesie. et sic euangeliste officio honoratur. ibi: hic est
discipulus ille etc. Gratosus igitur fuit in vita. in morte. et in
officio. **A** Circa primum duo principaliter facit. Primo
enim introducit christi imperium: dixit ihesus petro. Nota quod
ea que in hoc euangelio leguntur. gesta sunt post resurrectionem
christi post piscium captionem post christi agnitionem post chris-
ti et discipulorum refactionem. post trinam christi interrogationem an
petrus illam diligeret. post commissionem ecclesie petro. post
denunciationem christi qua morte petrus esset clarificaturus de-
um. post omnia ista. dixit ihesus petro sequere me: scilicet mori-
endo. quia morte crucis petrus vitam finivit. rationabiliter equi-
dem ut qui vestigia christi secutus est viuens. eadem sequeretur
et moriens. hoc quidem promissit christo. Luc. 22. dicens. Do-
mine tecum paratus sum. et in carcerem et in mortem ire. unde
potest dicere illud. 1. Regum. 20. In quocumque loco fueris do-
mine mi rex. siue in vita siue in morte. ibi et seruus tuus. ideo
quod etiam corporaliter impleuit illud domini preceptum dicen-
tis. Qui vult venire post me abneget semetipsum. et tollat cru-
cem suam et sequatur me. Luc. 14. Secundo ponitur euangeli-
ste precomium. et tanguntur sex ad commendationem eius.
B Primo enim innuitur conuersationis honestas. cum dici-
tur: conuersus petrus: sequebatur enim petrus christum. etiam
am corporali gressu. cui dixit sequere me. recordatus socij tui.
scilicet iohannis euangeliste conuersus est. ut videret quid de
illo ageretur. Nota quia ut plurimum conuersati sunt similes
petrus et iohannes. Nam ut habetur Math. 26. Ipsi pariter
missi fuerunt parare christo pascha. Item pariter sequebantur
christum usque in atrium pontificis. Ut dicitur Johan. 18. Item
simul eurrerunt ad monumentum in resurrectione. Joh. 20.
Item simul ascenderunt in templum ad horam orationis nonam
Act. 3. capi. Erant enim vni amabili conuersatione ratione
tercia scilicet christi. Quorum utrumque singulariter ipse christus
dilexerat. Et attende quod ista societas demonstrat nobis honestas

Sermo

stam conuersationem beati iohannis. ipse enim erat adolescens. petrus autem erat senior. et pulcherrimum est adolescentibus. cum senioribus conuersari unde dicit beatus ambrosius primo libro de officio. Sic nostre conuersationis electio ut adiungamur probatissimis quibusque senioribus. Nam quia ut equalis um vltus dulcior. ita senum tutior est. qui magisterio quodam et ductu vite. colorant mores adolescentium sua scilicet maturitate. C Secundo circa beatum iohannem tangitur discipulus officium cum dicitur: vidit illum discipulum. dicitur autem discipulus qui discit scientiam. et suscipit disciplinam. beatus autem iohannes didicit a christo scientiam eminentius omnibus. quod declarat eius euangelium. in quo super omnes velut aquila eleuatus diuinum verbum intuitus est. Suscepit etiam a christo disciplinam ut sibi conueniat illud pro uerbis primo. Audi fili mi disciplinam patris tui. Est autem disciplina ut dicit hugo. Conuersatio bona et honesta cui parum est non male facere. sed studet etiam in his que bene agat irreprehensibilis apparere. fuit autem conuersatio beati iohannis bona et honesta quod ostendit carnis integritas. fuit irreprehensibilis. immo tota eius vita fuit exemplar nostrum. D Tercio circa beatum iohannem tangitur dilectionis christi singularis privilegium: quem diligebat ihesus: equidem pre ceteris carius et suauis. Nota quod quinq; vitiis beatus iohannes descripsit se esse discipulum quem diligebat ihesus. Primo cum in aena in sinu christi recumberet. Johan. 13. Secundo cum assisteret cruci cum virgine. Johan. 19. Tercio cum manifestauit resurrectionem marie magdalene. Johan. 20. Quarto cum cognouerunt christum ad mare tiberiadis. Johan. 2. Quinto hic cum de ipsius sine agebatur. Nota quod tria sunt propter que beatus iohannes pre ceteris dilectus fuit a christo. vnum est intellectus perspicacitas. diligit enim magister discipulum doctorem. et rex ministrum intelligentem. unde prouer. 14. Acceptus est regi minister intelligens. alterum est munda virginitas. cuius virginitatis ut dicit beatus Hieronimus. hoc testimonium est quod pre ceteris a domino est dilectus. Unde prouer. 22. Qui cordis diligit mundiciam propter gratiam labiorum suorum habebit amicum regem. Tercium est tenera etas. pueros enim et infantes naturaliter diligimus. et ipse fuit adolescentior ceteris de quo potest intelligi illud osee. 11. quia puer israel est. et ego dilexi eum. E Nota etiam quod istius dilectionis quinq; fuerunt signa. Vnum quidem. quia vocauit eum

de nuptiis volentem nubere vt totus esset suus. Et nihil ex eo mundus haberet. vnde iste amor fuit quasi zelotipie. que non patitur consortium alieni. Hier. 31. Charitate perpetua dilexisti. ideo attraxisti te. Secundum signum fuit. quia supra pectus illius requieuit. Deut. 33. Amantissimus domini habitabit confidenter in eo quasi in thalamo tota die morabitur. et inter humeros illius requiescit. et ideo iste amor fuit delectabilis. Tercium signum fuit secretorum reuelatio. quoniam illi reuelauit proditorem de quo nemo apostolorum. sed nec petrus apostolorum princeps interrogare presumpsit. tamen ipse christus beato iohanni dixit. Nam vt dixit Ambro. vlti. de offi. nihil occultat amicus si verus est. sed effundit animum suum. et ideo iste amor fuit familiaris. Quartum dilectionis signum est. quia moriens christus specialem curam de ipso habuit. dimittens eum loco sui beate virginis vt tanquam filium pertractaret. et vt ipsa consolaretur. in illo et in hoc dilexit eum sicut seipsum. Quintum dilectionis signum est. quia fecit eum extraneum a dolore mortis. et in hoc quasi dilexit eum plus quam seipsum quoniam penam mortis quam noluit sibi parere illi indulsit. ¶ Quarto circa beatum iohannem tangitur imitationis obedientia: sequentem: tam corporis gressu quam mentis affectu. In qua imitatione statim apparet. quod paratus erat beatus iohannes sequi christum eo modo per passionem. sicut et petrus sequi debebat. licet christus aliter de illo disponderet. Nota quod sex vicibus beatus iohannes secutus fuit christum. Primo quando eum volentem nubere vocauit de nuptiis. Secundo quando capta multitudine piscium. subductis ad terram nauibus. ipse secutus est christum. Tercio quando christus vocauit eum iuxta mare galilee et ipse relictis rhetibus a patre secutus est illum. Hoc modo ordinat magister in historiis scolasticis. Sed si vocatio iohannis fuit de nuptiis. fuit in his nuptiis que celebrate sunt in chana galilee tunc opposito modo eas ordinat. Amonius alexandrinus de concordia euangelistarum. Nam prima vocatio fuit eum ad mare galilee. Secunda capta piscium multitudine. Tercia in nuptiis. Quarto secutus est christum euntem ad passionem. Johan. 16. Quinto secutus est eum resurgentem a mortuis. Sexto secutus est vocantem se ad celum. cum ei dixit christus. Veni dilecti mi. quia tempus est vt epuleris cum fratribus tuis in regno meo. et surgens sequebatur illum. In prima sequela abrenunciavit operibus carnis. In secunda mundane substantie. In tercia propinquanti generis. In quarta morti non timuit. et ideo presentem

Sermo

vitam desperit. In quinta viuere cum christo desiderauit. Et
In sexta quod desiderabat obtinuit. Quinto circa beatum io-
hannem tangitur munda uirginitas. scilicet cum dicitur: qui
et recubuit in cena super pectus eius: ex quo habetur mundi-
cia uirginalis ipsius. non enim dignum est ut super pectus chri-
sti nisi uirgo recumbat. et ideo pueros propter mundiciam car-
nis amplectimur et gestamus in humeris. Nota huius magis-
trum in historia scolastica non aliter creditur iohannes discu-
buisse super pectus ihesu. nisi quia discumberebat inclinatus an-
te pedes domini. aut forte dici potest. quod audiens dilectus disci-
pulus christum debere mori. et illam esse ultimam refectionem
cum discipulis. pro tristitia cordis inclinauit se super pectus chri-
sti. et quia in pectore christi sunt reconditi omnes thesauri sa-
pientie dei et scientie. ideo in isto recubitu reuelata illi fuerunt
secreta celestia et fluente euangelij de ipso sacro dominici pecto-
ris fonte potauit. Sexto tangitur ad christum singularis fa-
miliaritas. cum dicitur: Et dixit iohannes. scilicet cum in cena
recumberet super pectus domini: domine quis est qui tradet te:
cum enim protestaretur christus discipulis. Amen amen dico uo-
bis. unus ex uobis tradet me. videntes eum discipuli pertur-
bati et dolentes. nemo ausus fuit interrogare nisi in fine ques-
tionem interrogauerat iohannes. quis esset hoc factururus. sed iste
discipulus inuente petro. de hoc interrogauit. et christus illi
reuelauit. quod ostendit nobis magnam familiaritatem ad cri-
stum. Unde dicit beatus Ambrosius. vlti. de offi. Faciamus amici
voluntatem. et aperiamus secreta nostra amico. quocumque in pe-
ctore habemus. et illius archana non ignoremus ostendamus
nos illi pectus nostrum et ille nobis aperiat suum. ut uobis sit
cor unum et anima una etc.

Secunda pars

Id

Secundo tangitur singulare beati iohannis privilegi-
um. quia dolore mortis priuatur. et tria facit. Primo
enim ponitur beati petri sollicitudo: hunc ergo disci-
pulum: talem ac tantum et sic a christo dilectum: cum
uidisset petrus dicit ihesu. Domine hic autem quid. quasi dicat
bene te intelligo. quid est dictum sequere me. sed iste discipulus
quid debet pati. aut quid illi in fine continget. Nota quod pro-
pter duo interrogauit petrus de fine beati iohannis. Primo.
quia illi commissa erat vniuersalis ecclesie cura. et ideo illi in-
cumberebat sollicitudo de fine omnium suarum. Secundo de hoc in-